

C313 – CUL35

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

6 juli 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het statuut van de sportschutter	1
Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de structurele ondersteuning van de gemeentelijke jeugdraden	3
Vraag om uitleg van de heer Stefaan De Clerck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, en tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de betaling van successierechten met kunstwerken	8

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het statuut van de sportschutter

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, ik stel u deze vraag in uw hoedanigheid van minister van Sport. Er rijst immers een probleem als gevolg van de nieuwe wet houdende de regeling van economische en individuele activiteiten met wapens. Hiermee voert de federale regering een nieuw statuut in, namelijk dat van sportschutter. Men kan bewijzen dat men sportschutter is door een sportschutterslicentie te hebben. De nieuwe wet omschrijft dit als een document dat het recht verleent de schietsport te beoefenen en dat is verstrekt door of namens de gemeenschapsoverheden bevoegd voor sport, of een gelijkwaardig document van een lidstaat van de EU.

De Franse Gemeenschap heeft reeds een decreet in het Staatsblad bekendgemaakt waarin het statuut van de sportschutter wordt omschreven. Dat moet nog gepubliceerd worden. De datum van inwerkingtreding is nog niet echt bepaald, maar er wordt verwacht dat dit spoedig zal gebeuren. Voor Vlaanderen liggen de zaken iets anders. Volgens de inlichtingen die ik heb kunnen bekomen, heeft de Vlaamse Regering ter zake nog geen maatregelen genomen. Wel zou er een decreet in voorbereiding zijn, dat eventueel begin 2007 van kracht zou worden.

Voor de sportschutters houdt dit echter een probleem in. Alle huidige vergunningen tot het voorhanden hebben van een verweervuurwapen, ouder dan 5 jaar, zijn met de nieuwe wet immers nietig vanaf 9 juni 2006. Er is wel in een overgangstermijn van 6 maanden voorzien waarbinnen de sportschutters zich kunnen conformeren aan de nieuwe wetgeving.

Volgens artikel 11, paragraaf 3, punt 9b, van voornoemde wet kunnen natuurlijke personen een vergunning aanvragen bij de gouverneur voor het sportief en recreatief schieten, indien ze over een sportschuttersvergunning beschikken. Artikel 2, punt 18, van de nieuwe wet omschrijft die vergunning als 'een document dat het recht verleent om de schietsport te beoefenen en dat is verleend door of namens de gemeenschapsoverheden'.

Om die sportschuttersvergunning te creëren, is er een

decreet nodig. Momenteel heeft de sportschutter, behalve zijn lidkaart van de schietclub, alleen een kaartje van het Koninklijk Verbond der Belgische Schuttersverenigingen, waarop staat dat de houder reglementair is aangesloten bij een schuttersvereniging en daarmee ook verzekerd is tegen mogelijke ongevallen. Dat document bewijst eigenlijk niets. Het is geen sportschuttersvergunning.

Al die mensen die een vergunning hebben ouder dan 5 jaar, zitten na 6 december 2006 met illegale wapens opgescheept, zonder dat ze zich kunnen conformeren aan de wet, daar ze die vergunning niet hebben. Mijnheer de minister, welke maatregelen zult u nemen om deze situatie te vermijden? Daarnet knikte u bevestigend toen ik zei dat er een decreet in de maak is. Werd er bij het opstellen van dit ontwerp van decreet overleg gepleegd met de diverse schuttersfederaties? Als er een decreettekst wordt gemaakt, is het immers nuttig dat de mensen die weten waarover het gaat, inspraak kunnen hebben.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Ik heb slechts een korte vraag, waarop ik niet noodzakelijk een antwoord verwacht. Mijnheer de minister, kunt u bij uw antwoord over het in voorbereiding zijnde decreet iets meer zeggen over de Brusselse problematiek ter zake? Dan heb ik het meer bepaald over het feit dat de Vlaamse decreetgever, net als de Franse Gemeenschap, zich grondwettelijk gezien ten aanzien van Brussel slechts kan richten tot instellingen. Een dergelijke omweg zou kunnen gebeuren langs een schuttersvereniging gevestigd in Brussel. Hoe gaat men het probleem van die erkenning regelen voor de individuele personen die woonachtig zijn in Brussel? Zullen zij de keuze hebben zich tot de ene of de andere gemeenschap te richten? Mocht dit nog worden voorbereid, dan wil ik mijn betoog gerust als een commentaar beschouwen en niet als een vraag.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op dit moment werk ik inderdaad, zoals u hebt vernomen, aan een ontwerp van decreet over het statuut van de sportschutter. Daarin zullen de modaliteiten en voorwaarden tot het bekomen van een sportschutterslicentie worden omschreven.

Laat me vooraf dit zeggen. Het is de bedoeling om, net als bij de federale wapenwet, een streng, maar werk-

baar en vooral degelijk functioneel decreet te maken. In 2003 was er al een eerste ontwerpversie in de maak. Dat begon zelfs al in 2002. Ik was daar toen nog bevoegd voor. Toen was de conclusie echter dat het zinvoller bleek te wachten tot er duidelijkheid zou komen over een concrete aanpassing van de federale wapenwet.

Het is wel vreemd dat u het hier hebt over verweerwapens. Dat is een categorie uit het verleden, die in de nieuwe wapenwet helemaal niet meer bestaat.

De heer Roland van Goethem: Dat klopt. De huidige vergunningen heten echter nog steeds ‘vergunning tot het voorhanden hebben van een verweervuurwapen’. Het is daarnaar dat ik verwijz.

Minister Bert Anciaux: De vraag we nu moeten stellen, is hoe mensen die een vergunningsplichtig wapen hebben, zich kunnen conformeren. Voor een verboden wapen is dat uiteraard onmogelijk.

Voor wapens die vroeger vrij verkrijgbaar waren, is in een soepele regeling voorzien, waarbij eenvoudig een voorlopige vergunning wordt verleend, behalve indien ze na 1 januari werden verworven.

Voor wapens die vroeger al vergunningsplichtig waren, waaronder de verweerwapens waarnaar u verwees, maar waarvan de vergunning ouder dan 5 jaar is, rijst er inderdaad een probleem. Die vergunning is immers niet meer geldig, en de persoon valt dus onder artikel 44, paragraaf 1, van de nieuwe wapenwet. Het is wellicht praktisch onuitvoerbaar om binnen de 6 maanden over al deze aanvragen te beslissen. Daarom wordt binnen de federale regering aan een oplossing gewerkt om die overgangperiode iets langer te maken.

Alleszins bepaalt artikel 11 van die nieuwe federale wapenwet dat ‘zonder een voorafgaande vergunning, verleend door de gouverneur bevoegd voor de verblijfplaats van de verzoeker, het particulieren verboden is een vergunningsplichtig vuurwapen of de daarbij horende munitie voorhanden te hebben’. In datzelfde artikel 11 wordt verder gesteld dat een vergunning slechts kan worden verleend indien er een wettige reden wordt opgegeven voor de verwerving van het wapen in kwestie en de munitie ervoor. Een wettige reden kan, zo is bepaald, ‘het sportief en recreatief schieten’ zijn. Artikel 12 van diezelfde wet zegt dat artikel 11 niet van toepassing is op onder meer ‘houders van een sportschutterslicentie, die vuurwapens ontworpen voor het sportschieten en de daarbij horende munitie voorhanden mogen hebben, op voorwaarde dat hun strafrechtelijke antecedenten, hun kennis van de wapenwetgeving en hun geschiktheid om veilig een vuurwapen te hanteren, vooraf zijn nagegaan’.

Het blijft zo dat sportwapens zonder vergunning slechts

verworven kunnen worden zodra de sportschutterslicentie via een decreet wordt erkend. Uiteraard mag een voorlopige regeling via een vergunning geen alibi zijn om het decreet op de lange baan te schuiven. Ik zal het ontwerp van decreet zo snel mogelijk aan de Vlaamse Regering en daarna aan het Vlaams Parlement ter goedkeuring voorleggen

Mijnheer Van Goethem, er werd en wordt nog altijd overleg gepleegd met de erkende sportschuttersfederaties. Zij hebben hun inbreng, hun ervaring en hun bekommernissen. Zij kunnen duiden wat de praktische problemen, de bezwaren of de mogelijkheden zijn. De sportschuttersfederaties hebben uiteraard hun technische kennis, maar ik zal hierin, als minister van Sport, zelf mijn verantwoordelijkheid nemen. Ik schuif de verantwoordelijkheid niet door naar de sportschuttersfederaties. Ik raadpleeg de federaties, om over voldoende gegevens en kennis te beschikken, maar ik zal wel mijn politieke verantwoordelijkheid nemen.

Dat betekent dat ik in zekere zin de belangen van de sport probeer te begrijpen en waar mogelijk ook te verdedigen. Maar het betekent ook dat ik als minister mijn maatschappelijke verantwoordelijkheid wil nemen en, zo nodig, de samenleving wil beschermen tegen mogelijke misbruiken waar die sport rechtstreeks of onrechtstreeks aanleiding toe zou kunnen geven.

Mijnheer Van Goethem, u weet dat ik een politieke overtuiging heb die ervan uitgaat dat wapens veeleer bijdragen tot onveiligheid dan wel tot veiligheid. Ik wil geenszins via de sportschutterslicentie de poort openzetten voor misbruiken tegen de wapenwet.

Als minister van Sport wil ik op een correcte wijze, via de sportschutterslicentie, sportschutters de mogelijkheid geven om de procedure van de wapenwet niet te moeten doorlopen. Maar het zal geen vrijgeleide zijn. Ik ben bezig met het zoeken naar een werkbaar decreet. Sommige ideeën van mij zijn ook moeilijk in de praktijk om te zetten, onder meer over het al dan niet bezitten van een sportwapen. We kunnen een regeling maken die ervan uitgaat dat het gebruik van een sportwapen strikt gekoppeld wordt aan de sportactiviteit in de clubs.

Mijnheer Vanackere, ik ben helemaal niet van plan om een sportschutterslicentie te geven zonder een duidelijk lidmaatschap van een door Vlaanderen erkende sportschuttersfederatie of een federatie in het kader van de recreatie- of volkssport. Het zullen in ieder geval lidmaatschappen moeten zijn van erkende federaties. Ik ga ervan uit dat ook de Franse Gemeenschap dezelfde mening heeft, zodat geen sportschutterslicenties worden afgeleverd aan individuele personen. De licentie wordt uiteraard afgeleverd op naam, maar de link met de instellingen zal er zijn.

Ik wil zo snel mogelijk werken. Er doen zich inderdaad problemen voor als er geen decreet komt, want dan vallen al deze mensen onder de federale wapenwet. Dat is niet mijn bedoeling, maar ik zal een decreet moeten voorstellen waar ik het ook moreel mee eens ben. Op sommige punten zal het decreet niet de vrijheid geven die de sportschuttersfederaties aan mij vragen. U moet daar begrip voor hebben, want het kan niet de bedoeling zijn dat mensen via het oneigenlijke gebruik van de sportschutterslicentie over vuurwapens kunnen beschikken. Ik werk er hard aan, en we zullen zo snel mogelijk een voorstel aan de regering en het parlement voorleggen.

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als sportschutter kan ik zeggen dat we enkel een sluitende wetgeving vragen die ons rechtszekerheid geeft, zodat we onze sport verder kunnen beoefenen.

Ik begrijp uw zorg om met de sportschutterslicentie niet de deur open te zetten voor ongebreideld wapenbezit, maar u moet weten dat, zelfs met de huidige wetgeving, het aantal misdaden met geregistreerde wapens erg min is.

Minister Bert Anciaux: 5 percent.

De heer Roland Van Goethem: Nee, het is 0,83 percent.

Minister Bert Anciaux: Met legale wapens is het 5 percent.

De heer Roland Van Goethem: Ik heb het over de vergunningsplichtige wapens onder het oude regime. Dan ging het over 0,83 percent. Daar ben ik volkomen zeker van. Er zijn natuurlijk wapens die toen nog vrij verkocht konden worden waarmee iets mispeuterd is. Dan kom je misschien aan 5 percent.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Van Goethem, u zult het met mij eens zijn dat elk misbruik, ook van legale wapens, een drama is en het de moeite is om een zeer goede wetgeving op poten te zetten.

De heer Roland Van Goethem: Op dat punt ben ik het volledig met u eens.

Ten slotte heb ik nog een opmerking over een probleem dat ook de minister niet kan oplossen. Ik zou het waarderen als de federale overheid wat ernstiger de illegale wapenverkoop zou aanpakken.

Minister Bert Anciaux: Ik ben het met u eens.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de structurele ondersteuning van de gemeentelijke jeugdleden

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de lokale jeugdleden zorgen vaak voor oefeningen in democratie. Jongeren leren er overleggen, zaken realiseren, plannen enzovoort. Veel jongeren bereiden er zich voor op de verantwoordelijkheden die ze later zullen opnemen in de maatschappij en het bedrijfsleven. Wel is het zo dat het verloop in die organisaties zeer groot is. Dat verschilt met de cultuurraden, waarin mensen soms decennia zetelen en er bij wijze van spreken met geen stokken zijn buiten te krijgen. Dat heb je niet met jeugdleden, want die worden geregeld 'ververst'. Er is dus nood aan een organisatie die hen structureel en continu ondersteunt. Dat is het uitgangspunt van mijn vraag.

De organisatie van het jeugdbeleid is duidelijk. Er zijn lokale, provinciale en landelijke organisaties, en daar lopen andere organisaties dwars doorheen. Voor politici is dat misschien vrij duidelijk, maar voor jongeren vereist dat een leerproces. Jeugdleden vertegenwoordigen de jeugdwerkingen in een stad of gemeente. Ze zorgen ook voor de band tussen het lokale jeugdwerk en het beleid. Ze wegen op het beleid, met memoranda, adviezen en andere standpunten. Een structurele ondersteuning is daarbij nodig.

Wat bestaat er op dat vlak? Er is de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten (afgekort VVJ). De VVJ vervult een belangrijke rol, maar werkt eigenlijk voor de jeugdconsulenten en de schepenen van jeugd. De Vlaamse Jeugdraad van zijn kant heeft zichzelf nooit opgevat als de koepel van lokale jeugdleden. De samenstelling ervan leent zich daar ook niet toe, ook niet na de wijzigingen die u hebt aangebracht. De Vlaamse Jeugdraad is niet van onderuit samengesteld met vertegenwoordigers van de lokale jeugdleden. Het Steunpunt Jeugd werkt wel voor de lokale jeugdleden, maar het werkt vooral voor het landelijke jeugdbeleid en het landelijke jeugdwerk.

Het is mijn uitgangspunt dat een structurele ondersteuning nodig is. In de loop der jaren heeft Jemp, de Jeugddienst voor Maatschappelijke Participatie, die taak op zich genomen. Deze organisatie zorgt voor de structurele steun van lokale jeugdleden, onder andere voor het schrijven van adviezen, het lezen van een

gemeentebegroting, voor trajectbegeleiding van lokale jeugdleden, het organiseren van regionaal overleg tussen lokale jeugdleden en voor het uitgeven van een tijdschrift.

Ik heb niet de gewoonte hier pleidooien ten voordele van bepaalde organisaties te houden. Ik wil dat hier trouwens niet doen. Ik heb evenwel begrepen dat de belangrijke functie van Jemp in gevaar is. Jemp gaat door een moeilijke periode. Als mijn informatie juist is, zou u vorige week hebben beslist dat Jemp niet meer in aanmerking komt voor het decreet over het lokaal jeugdbeleid en het lokaal jeugdwerk. Jemp zal ophouden te bestaan.

Gaat de minister ermee akkoord om te stellen dat er nood is aan een organisatie die lokale jeugdraadwerkingen structureel ondersteunt? Ik denk dat dit inderdaad nodig is. Als de minister met mij akkoord gaat, wat moet er volgens hem dan gebeuren? Moet er dan een Jemp-2 worden opgericht? Of moet Jemp worden gehegeriënteerd?

Ik wil me niet mengen in deze kwestie. Mijn uitgangspunt is dat een dergelijke organisatie nodig is, en aangezien er geen meer bestaat, vraag ik wat er nu zal gebeuren. Bent u het met me eens dat een dergelijke organisatie nodig is en dat er nu geen enkele organisatie voor de invulling zorgt aangezien Jemp binnen afzienbare tijd niet langer bestaat?

Wat zult u als minister van Jeugd, gegeven deze twee premissen, doen om ervoor te zorgen dat het gat wordt gevuld en dat een structurele organisatie de structurele ondersteuning op zich zal nemen?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de heer Stassen stelt dat in de preadviezen en adviezen in het kader van de driejaarlijkse subsidiëringsronde voor het Vlaamse jeugdwerk, de bestaansredenen van Jemp sterk in vraag wordt gesteld. Ik verneem nu dat er vorige week al een beslissing genomen zou zijn. Dat is nieuws voor mij. Op welke basis wordt gesteld dat Jemp het werk niet naar behoren deed? Wat hield de kritiek in? Werd een verkeerde werkmethode gehanteerd? Wat is het probleem?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, een van de belangrijkste principes van het Vlaamse jeugdbeleid is en blijft participatie. Kinderen en jongeren, zo stelt de Vlaamse Regering, zijn niet alleen gebruikers van de voorzieningen in de samenleving, ze zijn ook belangrijke medeaandeelhouders. Ze dienen daarom mee betrokken te worden, en, waarom niet, ook in belangrijke mate mee te kunnen aansturen.

Als overheid zijn er verschillende manieren waarop je dit emancipatorische principe in uitvoering kunt brengen. Het is uiteraard heel belangrijk om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren voldoende ruimte krijgen om de nodige zelforganisaties op te zetten. Het jeugdwerk zoals we dat in Vlaanderen kennen, is daar een voorbeeld van. Kinderen en jongeren bepalen er in belangrijke mate zelf wat ze willen doen.

Daarnaast dient een overheid een diversiteit van methodes te hanteren om kinderen en jongeren en hun zelforganisaties te betrekken bij het beleid. Jeugdleden zijn het meest bekende en het meest beproefde voorbeeld van de wijze waarop in mindere mate kinderen, maar vooral jongeren en jeugdwerkinitiatieven, op de verschillende beleidsniveaus worden betrokken bij de totstandkoming van jeugdbeleid. Mijn beschrijving wijst ook onmiddellijk op het grote belang van jeugdleden in en voor het jeugdbeleid. Jeugdleden zijn bovendien een in decreten verankerde methode om de participatie te organiseren, zowel voor het gemeentelijke, het provinciale als het Vlaamse niveau.

De jeugdleden op deze drie beleidsniveaus hebben een duidelijke en welomschreven categoriale opdracht. Dit betekent dat zij vertrekken vanuit de leefwereld van jonge mensen en vooral vanuit hun perspectief het beleid analyseren en voorstellen formuleren. Het zal u niet vreemd zijn dat dit een recente beleidstendens is. Toen ik in 1999 voor de eerste keer als minister van Jeugd aantrad, hadden jeugdleden vooral een sectorale opdracht: de beleidsadvisering rond het jeugdwerkbeleid. Het is dan ook niet vreemd dat jeugdleden toen vooral werden samengesteld uit jeugdwerkers. Anno 2006 kan dus niet ontkend worden dat de jeugdleden nog aan belang hebben gewonnen. Ze hebben niet alleen een categoriale en dus veel ruimere opdracht gekregen. De decreetsbepalingen vereisen ook een samenstelling die ruimer is dan jeugdwerk en die heel duidelijk appelleert aan alle kinderen en jongeren.

Een andere recente beleidstendens is het groeiende besef dat jeugdleden in een participatieproces niet de enig zaligmakende methode vormen om kinderen en jongeren en hun organisaties te betrekken. Jeugdleden zijn vaak formele en zeer verbale inspraakstructuren waarbij niet iedereen zich betrokken voelt. Met vallen en opstaan werden en worden nieuwe methodes verkend, die minder formeel de participatiegedachte gestalte proberen te geven. Zo verschenen er in verschillende gemeentes, vooral in de grotere, participatieambtenaren. Deze hebben niet alleen de opdracht om de administratieve ondersteuning van de jeugdleden te verzorgen, maar tevens om via een ruime waaier van meer informele methodes kinderen, jongeren en jeugdwerk te betrekken. Vaak wordt de jeugdraad ook betrokken bij het opzetten en uitproberen van die nieuwe methodes, maar even vaak ook niet.

Naast deze structuren en systemen is vooral de bestuurlijke mentaliteit belangrijk. Lokale politici en ambtenaren dragen hier een grote verantwoordelijkheid. Het lokale beleid is meestal de eerste confrontatie van jonge mensen met de politiek en de overheid. Deze eerste ervaringen kunnen doorslaggevend zijn in hun perceptie van het overheidsbeleid. Indien jongeren voelen dat er plaats is voor een eerlijk, open en continu debat, dan zal dit hen activeren als positief geëngageerd burger. Het is geen toeval dat zoveel lokale mandatarissen afkomstig zijn uit gemeentelijke jeugdleden en uit het jeugdwerk.

Ik wil hierbij ook het doorslaggevend belang van de begeleidende ambtenaar, meestal de jeugdconsulent, benadrukken. Ik hoop van harte dat bij de rekrutering van deze ambtenaren de communicatieve en interactieve vaardigheden zwaar doorwegen en een kernelement van hun competentie uitmaken. Deze analyse geldt ook onverkort voor politici en ambtenaren op alle niveaus, ook het Vlaamse. Daarom ontken ik de soms gehoorde klaagzang over het afhaken van jonge mensen. Indien jongeren hun weg of plek binnen een participatiesysteem niet vinden, dan is dat zelden hun schuld, maar is dat meestal te wijten aan het onvermogen van de politiek en de administratie om een wervend en relevant project te monteren.

Tot slot kan ik stellen dat jeugdleden voor de overheid nog steeds de belangrijkste methode vormen om kinderen, jongeren en het jeugdwerk bij het beleid te betrekken. Dit geldt eveneens voor het lokale niveau. We mogen evenwel niet over het hoofd zien dat duidelijk en steeds intenser met andere participatievormen wordt geëxperimenteerd. Op deze manier tracht de overheid een antwoord op de vele participatievragen te geven of doelgroepen, kinderen, jongeren en het jeugdwerk bij concrete dossiers, zoals de aanleg van een speelplein of de bouw van een jeugdlokaal, te betrekken.

De kwaliteit en de slagkracht van een lokale jeugdraad wordt door verschillende factoren bepaald. Jeugdleden zijn in belangrijke mate afhankelijk van het enthousiasme en de betrokkenheid van jongeren. Op dit vlak zijn ze vergelijkbaar met het jeugdwerk. Het toeval kan voor een piek of een dieptepunt in de beschikbaarheid van menselijk kapitaal zorgen. Dit maakt een jeugdraad tot een cyclisch gegeven. Nieuwe generaties bieden zich ongeveer om de drie jaar aan. De interesse en de bereidheid tot engagement van deze nieuwe instromers is in belangrijke mate bepalend voor de werking van een jeugdraad. Indien de jeugdraad enkel uit saaie mensen bestaat, zal de jeugdraad niet veel dynamiek vertonen. Naarmate het beleidsniveau waarop een jeugdraad zich beweegt of naarmate de grootte van de gemeente waarin een jeugdraad actief is, vergroot of verkleint de invloed van het toeval uiteraard. Tegelijkertijd zijn ook de werk-omstandigheden, de begeleiding en de coaching doorslaggevend. Jongeren kunnen en moeten worden uitge-

nodigd, aangemoedigd en aangesproken om in een jeugdraad actief te worden. Het werk in een jeugdraad is vaak ingewikkeld, moeilijk en soms ook saai en technisch. Dit vraagt om een zeer specifieke coaching, een sterke inhoudelijke, organisatorische en methodische deskundigheid in het aansturen en het opvolgen van de activiteiten. In de publicatie over het profiel van de jeugdconsulent, die ik vorig jaar heb voorgesteld, wordt dit aspect zeer nadrukkelijk belicht.

Zoals aangekondigd in het tweede jeugdbeleidsplan, heb ik het initiatief genomen om binnen de reflectiegroep Lokaal Jeugdwerkbeleid een werkgroep op te richten om de problemen en de uitdagingen waarmee jeugdleden worden geconfronteerd in kaart te brengen en om eventueel een oplossingsstrategie te formuleren. Met betrekking tot de positionering, de samenstelling, het dagelijks functioneren, de inhoudelijke werking en de netwerking heeft de werkgroep al een aantal uitdagingen geformuleerd.

Ik geef even een paar voorbeelden. Wat de positionering betreft, leven er nog steeds vragen over de rol en de functie van een jeugdraad. Een jeugdraad wordt vaak als een jeugdwerkinitiatief gepercipieerd. Een jeugdraad wordt niet altijd als een echt advies- en participatieorgaan aanvaard. Wat de samenstelling betreft, zou er vaak een probleem inzake representativiteit zijn. Het blijft moeilijk om individuele kinderen en jongeren bij de werking van een jeugdraad te betrekken. Veelal gaat het om de afgevaardigden van de gekende vormen van het jeugdwerk. Het blijft moeilijk om de niet-erkende organisatievormen hierbij te betrekken. Op een aantal plaatsen hypothekeren onduidelijke afspraken over de werking en de omkadering het dagelijks functioneren van de jeugdraad. Op het inhoudelijk vlak ondervinden jeugdleden vaak problemen met de opdracht die ze in functie van een categoriaal jeugdbeleid moeten uitvoeren. Daarnaast loopt de samenwerking met andere participatieve initiatieven af en toe mank. Zelfs binnen eenzelfde gemeente zijn er nauwelijks contacten buiten de wereld van het lokale jeugdwerk. Het inhoudelijke werk stopt meestal aan de gemeentegrenzen.

Ik heb de opdracht gegeven de lokale beleidsparticipatie te onderzoeken. Dit onderzoek moet inzicht bieden in de wijze waarop de inspraak en de participatie van kinderen, jongeren en het jeugdwerk in en aan het lokaal beleid vorm krijgt. Het onderzoek wordt gevoerd door doctor Coussée van de Vakgroep Sociale Agogiek en professor De Rynck van het departement Handelswetenschappen en Bestuurskunde van de Hogeschool Gent. Ik zal voor het eind van het jaar over de onderzoeksresultaten en -aanbevelingen kunnen beschikken. In het kader van een thesisonderzoek heeft vzw Jemp de lokale jeugdleden ook onderzocht.

Hoewel ik geen voorafname op de beleidsaanbevelin-

gen of de concrete suggesties van de werkgroep wil doen, is het in mijn ogen duidelijk dat de verantwoordelijkheid voor de instroom naar en de begeleiding van de jeugdraden bij vele spelers ligt. Ik denk hierbij onder meer aan de lokale jeugddiensten en, onrechtstreeks, de koepelorganisatie VVJ, aan het lokale jeugdwerk en, onrechtstreeks, de overkoepelende structuren en federaties, aan de lokale schepenen en burgemeesters en, onrechtstreeks, de VVSG, aan de Vlaamse Jeugdraad en het Steunpunt Jeugd en, tot slot, aan de Vlaamse overheid zelf. Een specifieke ondersteuningsorganisatie kan op dit vlak zinvol werk verrichten. Ik maak me in dit verband evenwel niet veel illusies. Een specifieke ondersteuningsorganisatie kan dit werk niet alleen aan. Zonder de betrokkenheid en het engagement van de eerder vermelde actoren en hun lokale structuren kan een ondersteuningsorganisatie allicht weinig in beweging brengen.

Zoals bekend, heb ik besloten om vzw Jemp vanaf 2007 niet langer te subsidiëren. Gezien de opdracht die Jemp waarneemt in het jeugdlandschap, en in het jeugdraadlandschap in het bijzonder, zijn we hierbij niet over één nacht ijs gegaan. Al decennialang vervult Jemp een specifieke rol, met de focus op de lokale participatie en de begeleiding van gemeentelijke jeugdraden, waarin Jemp een pioniersrol speelde. Vooral in de jaren tachtig heeft deze organisatie baanbrekend werk geleverd door vernieuwing, dynamiek, prikkels en een constructieve maar kritische voeding van het Vlaams jeugdwerkbeleid.

Toch groeiden er stilaan maar gestaag twijfels bij de slagkracht en de levensvatbaarheid van Jemp, dit ondanks de blijvende en zelfs stijgende relevantie van hun aandachtspunten. Al bij de vorige subsidierondes leidde de analyse van de ingediende beleidsnota, met terugblik, van Jemp tot ernstige twijfels. De vooropgestelde doelstellingen werden nauwelijks gerealiseerd, het bereik vertoonde een alsmaar meer dalende trend en de zakelijke prognoses waren onrustbarend.

Desondanks adviseerden zowel de commissie als de administratie Jemp in extremis nog een kans tot herstel te geven. Dat gebeurde dan ook. Voor deze erkenningsronde diende Jemp een bijzonder ambitieuze beleidsnota in. Zowel de adviescommissie als de administratie beoordeelden deze als weinig realistisch. Ook bij de inhoudelijke keuzes werden vragen gesteld. Deze vaststellingen leidden naar een dubbel negatief advies, dat na een kans tot reactie vanwege Jemp niet werd aangepast.

Jemp is momenteel de enige actor die de lokale participatie, vooral dan de aandacht voor de gemeentelijke jeugdraden, als exclusieve doelstelling stelt. De beslissing om Jemp niet langer als landelijk jeugdwerkinitiatief te subsidiëren, heeft dan ook meteen consequenties. Daarmee immers verdwijnt een belangrijke en noodza-

kelijk geachte actor voor dit aspect van het jeugdbeleid en jeugdwerkbeleid.

Het is evenwel noodzakelijk dat er op Vlaams niveau systematisch aandacht en steun blijft bestaan voor de lokale participatie van kinderen, jongeren en het jeugdwerk. Daarbij spelen ook de gemeentelijke jeugdraden een belangrijke rol. Ook het tweede Vlaamse Jeugdbeleidsplan pleit voor meer en betere participatie van kinderen en jongeren en stelt dat lokale jeugdraden de nodige aandacht verdienen.

Daarom wil ik me engageren tot concrete maatregelen om op korte termijn een vernieuwde ondersteuning van de lokale participatie en de jeugdraden een kans te geven. Ik wil hierdoor de ondersteuning van de gemeentelijke jeugdraden en de lokale beleidsparticipatie van kinderen en jongeren heractiveren op een hedendaagse, duurzame en creatieve manier.

Diverse Vlaamse organisaties en instellingen nemen een belangrijke taak op zich in de rechtstreekse of onrechtstreekse ondersteuning van de lokale jeugdraden. Ik denk hierbij aan de Vlaamse Jeugdraad, waarvan de opdracht enigszins verbreed is. Ze spelen ook een rol ten aanzien van kinderen en zetten ook projecten op voor inspraak en participatie omtrent een aantal specifieke aspecten. Ook het Steunpunt Jeugd speelt zonder meer een rol. Verder zijn er de Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de Vereniging van Vlaamse Provincies.

Ik zal op korte termijn in overleg met hen beslissen hoe we een waardevol, duurzaam en slagkrachtig alternatief kunnen formuleren. Ik nodig hen daartoe uit in de komende maanden en voorzie in de noodzakelijke financiële ruimte vanaf 2007. Over de wijze waarop deze steun in de toekomst gestalte dient te krijgen, wens ik op dit moment nog geen uitspraak doen, maar het is duidelijk dat er werk moet worden gemaakt van een of meerdere sterke en duurzame strategieën. Ik houd u zeker op de hoogte van de verdere ontwikkelingen en ik hoor graag uw suggesties en bedenkingen.

Mijnheer Marginet, zoals gezegd zijn hier heel wat adviserende instanties bij betrokken. Jemp was een erkende landelijk georganiseerde jeugdvereniging, maar haalde haar erkenningsnormen niet meer. Bovendien zijn ze zo eerlijk geweest te erkennen dat de vooropgestelde doelstelling voor de periode 2004-2006 niet kon worden gerealiseerd. Ze hadden een dossier ingediend voor de subsidiëerlijne participatie, communicatie en informatie, maar ook daarover werden twee negatieve adviezen gegeven.

Reeds bij het begin van de vorige regeerperiode, in 2001, 2002 en 2003, vielen de inspecties van de afde-

ling Jeugd en Sport negatief uit. Er was twijfel over het halen van de toenmalige spreidingsnorm. De afdeling formuleerde toen ook een negatief advies, dat evenwel niet werd gevolgd door toenmalig minister Van Grembergen. Jemp kreeg voor de periode 2004-2006 een subsidie van 114.000 euro per jaar. Voor de periode 2007-2009 vroeg Jemp een jaarlijkse subsidie van 314.000 euro. Ik denk niet dat het nodig is om hier een bloemlezing te geven uit de negatieve adviezen van de administratie en uit het negatief advies van de commissie. Jemp heeft wel gereageerd, maar mijn beslissing om niet verder te subsidiëren is goed onderbouwd.

De kern van mijn boodschap is wel dat de ondersteuning van de plaatselijke jeugdleden essentieel is, en dat ik dus op zoek ben naar een alternatief. Ik wil daarover graag met de verschillende actoren rond tafel gaan zitten, en niet nu al met verklaringen een hypotheek op dat gesprek leggen. Dat neemt niet weg dat suggesties vanuit de commissie meer dan welkom zijn.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Ik dank u voor uw antwoord. Ik wil geen discussie voeren over de kwaliteit van de werking van Jemp. Ik heb de beleidsnota gelezen, maar kan daarover niet oordelen. Het is ook mijn taak niet om die evaluatie te maken. U deelt mijn mening over het belang van de jeugdleden en over de noodzaak van hun structurele ondersteuning. En samen met mij stelt u vast dat er geen alternatief beschikbaar is om die taak over te nemen. Het is daarom merkwaardig dat u in die omstandigheden ineens het mes trekt. Ik wil de redenen daarvoor niet in vraag stellen. En ik begrijp uw strategie. Het gevolg is evenwel dat gedurende een half jaar die structurele ondersteuning wegvalt. We staan voor een belangrijke periode. Op 8 oktober zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Ik hoop dat de jeugdleden goede memoranda schrijven, zodat ze kunnen wegen op de afspraken die de coalitiepartners in de gemeenten voor de komende zes jaar zullen maken. Dat moet nu gebeuren.

Kan de Vlaamse Jeugdraad die begeleidingstaak de komende maand op zich nemen? Misschien kan dat, hoewel het een beetje haaks staat op de opdracht van de raad. De VVJ staat aan de andere kant.

De VVJ moet voor een groot stuk uitvoeren. Ik weet dat er twee opdrachten zijn, maar als het gaat over het wegen op het beleid en het proberen sturen van het beleid, dan kan de VVJ dat niet zelf doen. De VVJ is immers de vereniging van de schepenen van Jeugd. Misschien moet de Vlaamse Jeugdraad het doen. Ambtenaren moeten natuurlijk uitvoeren wat hun politieke bazen beslissen.

Misschien heeft Jemp slecht gewerkt. Ik wil daarover niet oordelen, maar u moet snel iets organiseren zodat het gat kan worden opgevuld. Van 1 september tot 8

oktober en tot 1 januari zijn er een reeks cruciale momenten waarop jeugdleden veel gedaan kunnen krijgen of niet gedaan kunnen krijgen.

Misschien moet via de Landelijke Jeugdraad worden gewerkt, of via de landelijke jeugdwerkingen, voor de grote. Ik weet niet hoe het moet gebeuren, maar we kunnen in geen geval wachten tot 1 januari 2007.

Of misschien kunnen we Jemp nu een opdracht geven voor de tijd dat de dienst nog bestaat. Ik geef een aantal mogelijkheden. Ik ga hier zolang over door, omdat het om een half jaar of vier maanden gaat. Het is heel cruciaal dat een lokale jeugdraad nu zijn rol ten aanzien van het beleid extra speelt. Sommige doen dat automatisch, andere omdat ze al voor een stuk politiek gevormd zijn of in politieke organisaties actief zijn, maar anderen doen het niet of te weinig. De Landelijke Jeugdraad kan misschien een korte opdracht geven aan Jemp. Het kan een belangrijke opdracht zijn om de vier maanden te overbruggen en om ervoor te zorgen dat er op 1 januari een structurele organisatie wordt opgezet als dochter van een Vlaamse organisatie of op zelfstandige basis – die beleidskeuze moet u maken.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Stassen, het is omdat de lokale jeugdleden zo essentieel zijn dat we een organisatie die niet goed werkt, niet langer subsidiëren. Indien ze niet zo essentieel waren, zou ik me dit alles niet zo erg aantrekken. Precies omdat de ondersteuning van de lokale jeugdleden zo belangrijk is, moet de organisatie die daarvoor instaat, echt goed werken. Als uit de verschillende adviezen die ik krijg, blijkt dat er een organisatie is die niet langer aan de criteria voldoet, dan mogen we de kwestie niet laten aanmodderen.

Sowieso is de datum 1 januari 2007. Ik moet voor de beoordeling zes maanden op voorhand een beslissing nemen. Hoe dan ook heeft Jemp altijd, ook indien de dienst zou beslissen om te stoppen met werken, een decreetale opdracht of een opdracht waarvoor hij gesubsidieerd is tot en met 31 december 2006. Tijdens die periode zal ik inderdaad tegen 1 januari 2007 een oplossing uitwerken met de verschillende partners. Het argument dat de lokale jeugdleden vandaag en de volgende maanden meer dan ooit essentieel zijn, is voor mij een argument om degene die de opdracht en de middelen krijgt om ondersteuning te bieden, heel streng te beoordelen en om de nodige kwaliteitscriteria op te leggen. Theoretisch althans zou er geen gat van 6 maanden mogen zijn. Ik moet ervoor zorgen om ten laatste op 1 januari 2007 het gat dat dan ontstaat, onmiddellijk op te vullen.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, natuurlijk is dat zo. Uw antwoord is juist, maar u weet ook dat een organisatie die ophoudt met bestaan, mensen verliest. Het is logisch dat mensen op zoek gaan naar ander werk. Het is me niet om Jemp te doen, maar om het gat. De 4 maanden tussen 4 september en 1 januari zijn cruciaal. Ik vraag u nogmaals uitdrukkelijk om goed na te denken en om overleg te plegen met de organisaties die u al hebt opgenoemd zoals de Vlaamse Jeugdraad, Steunpunt Jeugd, VVJ, VVSG en VVP om te onderzoeken hoe een goede oplossing kan worden uitgewerkt. Misschien kan nog even gebruik worden gemaakt van de knowhow van Jemp of van andere organisaties. Op 1 januari kan er dan iets nieuws komen, het liefst een structurele oplossing. Ik herhaal nogmaals dat de 4 maanden ontzettend belangrijk zijn en dat we niet kunnen rekenen op het feit dat Jemp de tussentijd zal opvullen, want dat zou onrealistisch zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan De Clerck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, en tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de betaling van successierechten met kunstwerken

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik weet dat successierechten niet tot uw bevoegdheden behoren, maar ik richt me tot u als minister van Cultuur. Mijn vraag betreft de verzameling pre-Columbiaanse kunst van Paul en Dora Janssen. Iedereen zegt dat het een unieke verzameling is die een belangrijk deel van ons patrimonium zou kunnen blijven.

Paul Janssen is overleden op 11 november 2003. Nu zijn we juli 2006. Natuurlijk is de afhandeling van successie een privaatrechtelijke kwestie. Toch is er al veel tijd verstreken, werden er al heel wat inspanningen gedaan en werd al heel veel gedebatteerd over deze collectie. Bij mijn weten is er nog geen oplossing uit de bus gekomen.

Het gaat om mensen die kunst verzamelen. Vlaanderen telt veel verzamelaars met verzamelingen van diverse aard. Soms verzamelen mensen verschillende dingen die op een of andere manier toch in verband staan met elkaar. Zo zijn er mensen die heel hedendaagse kunst verzamelen, maar daar oude kunst naast plaatsen. In de geschiedenis zijn er veel voorbeelden van mensen die Afrikaanse of Zuid-Amerikaanse kunst verzamelden,

zoals maskers en beelden, en tegelijkertijd gefascineerd waren door hedendaagse kunst. Het gaat vaak om bijzondere persoonlijkheden.

Ook Paul Janssen was in elk geval een heel bijzonder man, en een van de meest fascinerende mensen die ik ooit heb ontmoet. Het is evident dat hij dat was op wetenschappelijk en economisch vlak, maar hij bezat dus ook een fabuleuze verzameling hedendaagse en pre-Columbiaanse kunst met een concept en een visie.

Dora Janssen is al her en der op stap geweest op zoek naar een oplossing. Er is een mogelijkheid vanuit de kunstwereld en de Vlaamse culturele wereld om de verzameling op te nemen. Het Etnografisch Museum van Antwerpen is vragende partij en is ervan overtuigd dat de collectie bijzonder goed zou passen in het concept van het museum. Aangezien Vlaanderen één cultuurstad is en wij moeten kijken waar iets de grootste meerwaarde kan bieden, kan wellicht worden bevestigd dat de verzameling goed zou passen in Antwerpen. Het Etnografisch Museum in het hartje van Antwerpen heeft vele mogelijkheden, onder meer uitbreidingsmogelijkheden, en kan een internationale uitstraling geven aan de collectie. De collectie zou een ongelooflijke troef zijn voor het museum, voor Antwerpen en voor de wetenschappelijke en artistieke culturele begeleiding. Mevrouw Holsbeke van het Etnografisch Museum heeft dit alles al uiteengezet in nota's. Het gaat er niet enkel om dat het hier een unieke kunstverzameling betreft. We weten immers dat we over perfecte opvangmogelijkheden beschikken. Deze verzameling zou een meerwaarde aan de stad bieden. Indien Vlaanderen erin zou slagen deze verzameling definitief in het eigen patrimonium op te nemen, zou dit een meerwaarde en op lange termijn zelfs een rijkdom bieden. Daarenboven vindt het Etnografisch Museum Antwerpen de collectie uniek. Ze heeft tevens een historische context. Ze verbeeldt de relaties tussen de Zuidelijke Nederlanden en de Nieuwe Wereld.

Daartegenover staat de complexiteit van onze wetten en van onze staatsstructuur. Er zijn in dit verband twee eenvoudige bepalingen van kracht.

James Ensor heeft hier in feite nog een bijdrage toe geleverd. Na de verdwijning van 'De Blijde Intrede' heeft de federale regering besloten dat er een probleem was en dat moest worden opgetreden. We verloren onze prachtige stukken aan het buitenland. In 1985 heeft de federale regering op het vlak van de fiscaliteit stappen gezet. De federale regering heeft toen besloten dat kunstwerken ter betaling van successierechten konden worden aangeboden. De kunstwerken zouden dan eigendom van de federale overheid worden. De successierechten moesten toen immers aan de federale overheid worden betaald. In 1985 is het principe aan-

vaard dat belangrijke stukken voor fiscale doeleinden konden worden gebruikt.

Op 11 juli 2005 heeft de federale overheid een nieuwe beslissing genomen. Ik verwijs hier naar de antwoorden die minister Van Mechelen op vroegere vragen om uitleg over dit onderwerp heeft gegeven. Volgens hem is Vlaanderen op 11 juli 2005 door de federale overheid opzijgeschoven. Volgens een federale programmawet konden de federale regering en de federale administratie in de periode van 1985 tot 2005 kunstwerken aanvaarden. Blijkbaar was er een probleem. De Vlaamse overheid is naar het Arbitragehof getrokken. Op dat ogenblik werd de federale overheid eigenaar van de kunstwerken en kreeg de Vlaamse overheid de successierechten toegestort. België werd eigenaar en Vlaanderen kreeg alsnog het geld. Dat was de vroegere regeling. In de programmawet van 11 juli 2005 staat dat de Vlaamse Regering, de Waalse Regering en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering een commissie moesten oprichten die zich over het aanvaarden van betalingen in natura zou uitspreken. Hierdoor zou het gewest eigenaar van de kunstwerken worden. Dit lijkt me evident. Indien een kunstvoorwerp als betaling wordt aanvaard, komt het ook in het Vlaams patrimonium terecht. De successierechten waren ondertussen geregionaliseerd. Er is nog steeds een gezamenlijke inning, maar het gaat in feite om een Vlaamse materie. Indien de Vlaamse overheid ten gevolge van de aanvaarding van kunstwerken als betaling fiscale inkomsten derft, lijkt het me logisch dat die kunstwerken naar het Vlaams patrimonium verhuizen. Dit is wat op 11 juli 2005 is beslist. Ik vind deze redenering gezond en logisch.

Er is echter een probleem. De vraag is of we het hier over ons cultureel patrimonium of over centen en begrotingen hebben. Beide zijn natuurlijk belangrijk. Op een bepaald ogenblik moeten we echter prioriteiten stellen. Eenmaal is beslist dat kunstwerken voor fiscale doeleinden kunnen worden gebruikt, moet Vlaanderen dit principe weerhouden. De successierechten worden met kunstwerken betaald. Nadien behoren die kunstwerken tot het Vlaams patrimonium. Dit is evident.

Dit betekent evenwel dat er minder geld in de kassa terecht komt. Het patrimonium wordt echter groter. In mijn ogen betekent dit dat het kapitaal stijgt. Boekhoudkundig komt het ontvangen van cash of het ontvangen van goederen volgens mij op hetzelfde neer. De minister van Begroting heeft waarschijnlijk liever cash. Op een bepaald ogenblik heb ik liever waardevolle goederen. Die goederen zijn unieker dan geld. De opbrengst van geld kan op een bepaald ogenblik lager dan de waarde van een patrimonium liggen. Sommige kunstwerken zijn zo uniek dat hun waarde nog enorm kan toenemen.

De beslissing van de federale regering van 11 juli 2005 houdt in feite een gunstige regeling voor de Vlaamse

overheid in. Op 29 maart 2006 hebben mevrouw Dillen en de heer Caron vragen om uitleg over dit onderwerp gesteld. De minister heeft toen verklaard dat de Vlaamse Regering een vreselijke geste had gedaan. De Vlaamse Regering had, in een geest van constructief federalisme, een voorstel ingediend om dit dossier definitief af te handelen. Het Vlaamse Gewest was bereid om de betaling in natura zonder directe geldelijke compensatie te aanvaarden. Dit lijkt me ergens evident. Wie de goederen ontvangt, kan niet ook om het geld vragen. De Vlaamse Regering wilde enkel een verrekening in de voor 2006 te halen begrotingsdoelstellingen.

Ik begrijp dat niet. Blijkbaar gaat het om een compensatie die Vlaanderen voor het begrotingsevenwicht moet leveren. De minister gaat blijkbaar akkoord met het principe, maar op een of andere manier moet dit in de begrotingsdoelstellingen passen. Het moet op een of andere manier worden betaald. Ik hoop dat iemand me dat kan uitleggen. Mijn vraag is eigenlijk van begrotingstechnische aard. Dit is niet de kern van de zaak, maar het is wel een element van de problematiek. De federale overheid wil dit niet in rekening brengen bij het berekenen van de bijdragen van en de evenwichten tussen de gewesten en de federale overheid.

Ik richt me tot de minister van Cultuur. Is dit nu het grote drama? Is hiervoor al een oplossing gevonden. Aangezien we er nog niets over hebben gehoord, ga ik ervan uit dat er nog geen oplossing is en dat de pre-Columbiaanse kunstwerken van mevrouw Janssen nog steeds tussen België, Vlaanderen en het buitenland zweven. Het risico bestaat dat de collectie al weg is. Ik weet het niet. Ik heb mevrouw Janssen niet gebeld om het haar te vragen. Ze heeft me hieromtrent vroeger wel eens aangesproken.

Vlaanderen zou hierover onderhandelingen kunnen voeren. Op die manier zouden we een aantal Vlaamse stukken kunnen recupereren. Dit zou passen in een internationaal cultureel beleid. Er is alleszins nog geen oplossing. Zijn er al andere voorstellen? Ik stel deze vraag bewust aan de minister van Cultuur omdat ik dit dossier zo belangrijk vind. Ik vind het een kwestie van principe. Er is al sinds 1985 een regeling. Ik vraag me af hoeveel keer die regeling in de periode van 1985 tot 2005 is toegepast. In de loop van die periode werd de federale overheid eigenaar van de werken en kreeg de Vlaamse overheid het geld toegestort.

Sinds 2005 zijn er andere dossiers ontstaan. Ik ga ervan uit dat er in de toekomst nog andere vragen zullen opduiken. Het kan toch niet dat we, telkens als iemand met een waardevolle collectie sterft, er jaren over doen om het probleem op te lossen? Dat is onaanvaardbaar. Dit is dus een symbooldossier. We moeten een strategie voeren om ervoor te zorgen dat die waardevolle

collecties in Vlaams bezit komen. Hier en daar hoor ik ook andere stemmen opgaan om ons erfgoed te beschermen. Als we daartoe beslissen, dan moeten we daarvoor de middelen vrijmaken. Dan moeten we ervoor zorgen dat de fiscale mechanismen daartoe ook effectief werken.

Mijn bekommernis reikt dus verder dan dit concrete dossier. Hoe vaak werden er in het kader van de regeling van 1985 kunstwerken aangeboden? Wie heeft nog een mooie collectie in zijn bezit die ook 'zweeft'? Werden deze kunstwerken steeds ter betaling aanvaard, en zo ja, waar worden deze kunstwerken bewaard? Wordt er bij het aanvaarden van kunstwerken ter betaling van successierechten ook rekening gehouden met hun relevantie voor de kunstgeschiedenis van Vlaanderen in het algemeen en de Kunstcollectie Vlaanderen in het bijzonder?

Is de prachtcollectie-Janssen beveiligd en blijft ze in het Etnografisch Museum van Antwerpen, zodat ze in het Vlaams patrimonium wordt opgenomen? Is er een methode ontwikkeld om ervoor te zorgen dat dit en andere dossiers snel en efficiënt kunnen worden afgehandeld?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de heer De Clerck stelt de vraag vanuit een oprechte culturele bekommernis aan de minister van Cultuur. Ik zal het standpunt van de regering meedelen, evenwel niet zonder vooraf te zeggen dat zijn argumenten door mij in het debat voortdurend worden verwoord. Naast de belangrijke budgettaire aspecten zijn er de culturele aspecten, en mijns inziens zijn die laatste dikwijls de belangrijkste. Ik ben het dus volkomen eens met de inhoudelijke argumenten van de vraagsteller. Dat is het principiële uitgangspunt waarbij ik evenwel enkele kanttekeningen zal maken.

Waar hangt de klepel? Verschillende elementen in uw vraag betreffen eigenlijk gewestmateries, zoals het probleem van de successierechten. Ze kunnen beter beantwoord worden door minister Van Mechelen. Andere elementen zijn dan weer zuiver federale kwesties. Maar ik begrijp dat in het specifieke geval van de collectie pre-Columbiaanse kunst van wijlen Paul Janssen voor een oplossing al vlug naar de minister van Cultuur wordt gekeken. Ik wil daarin mijn verantwoordelijkheid opnemen.

De sleutels om dit spijtige voorval te deblokken zijn echter allemaal in handen van de federale minister van Financiën. Het antwoord op uw eerste vraag kan eigenlijk heel kort zijn: de Vlaamse Regering heeft nog niet kunnen beslissen over het al of niet aanvaarden van de collectie-Janssen omdat daarvoor het juridische kader ontbreekt. De mogelijkheid die de gewesten hebben om kunstwerken te aanvaarden ter betaling van de succes-

sierrechten op erfenissen die zijn opgevallen in het gewest is ingevoerd door de artikelen 48 en 49 van de programmawet van 11 juli 2005. Die artikelen wijzigden artikel 83, artikel 3, van het Wetboek van Successierechten.

De Vlaamse Regering diende op 29 december 2005 bij het Arbitragehof een verzoek tot vernietiging van deze artikelen van het programmadecreet in. De Vlaamse Regering stelt in haar verzoek dat voor een wetswijziging die raakt aan de financiering van de gewesten een bijzondere wet nodig is, terwijl deze wetswijziging via een gewone wet gebeurde. Het is een standpunt dat ook door CD&V wordt ingenomen. Indien het Arbitragehof deze stelling volgt, dan zal zij de artikelen 48 en 49 van het programmadecreet vernietigen.

In dat geval wordt teruggevallen op de voor deze wijzigingen bestaande regeling. Die regeling is bekend. Volgens de oude regeling kan enkel de federale overheid de inbetalinggeving van kunstwerken ter voldoening van de successierechten aanvaarden. Als zij dat doet, dan betaalt de federale overheid aan het gewest waar de erfenis openviel het bedrag dat met de aanvaarde waarde van de kunstwerken overeenstemt. In dat geval beslist de federale regering aan welk museum de kunstwerken in bewaring worden gegeven.

Het zou vreemd zijn als we de betwiste artikelen van het programmadecreet zouden uitvoeren. Over de grond van de zaak spreken we ons niet uit. De Vlaamse Regering heeft in het verzoekschrift aan het Arbitragehof uitdrukkelijk gesteld dat zij zich niet verzet tegen de mogelijkheid om successierechten met kunstwerken te betalen. Ik ben een voorstander van zo'n regeling. Het kan evenwel niet dat de federale regering dit regelt in een gewone wet, en niet in een bijzondere wet. Zo'n werkwijze ondermijnt de bestaansrechten van ons parlement en onze regering, en dat aanvaarden we niet. Tot zover de formele stand van zaken.

Het voorbije jaar zijn er over het specifieke geval van de nalatenschap van baron Paul Janssen contacten geweest tussen de Vlaamse minister van Begroting en federaal minister van Financiën Reynders. Uit het antwoord dat minister Van Mechelen op 29 maart 2006 in het Vlaams Parlement gaf op een vraag van mevrouw Dillen en de heer Caron, vernemen we, en ik citeer: 'Abstractie makend van de retroactieve werking van de programmawet, hebben vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest tijdens eerdere besprekingen herhaaldelijk, met name op 20 september, 19 oktober, 19 december 2005, 25 en 31 januari 2006, een voorstel geformuleerd om in een geest van constructief federalisme dit dossier definitief af te handelen. Concreet komt dit voorstel erop neer dat het Vlaamse Gewest de betaling in natura van de aangeboden kunstcollectie zal aanvaarden zonder directe geldelijke compensatie,

maar enkel met een verrekening op de te behalen begrotingsdoelstellingen in 2006.’

U vroeg enige verduidelijking. Op zich is het niet zo moeilijk. Geen enkele van onze kunstwerken is op dit ogenblik op basis van een financiële beoordeling opgenomen als activa of als inkomen van de Vlaamse overheid. Dat doen zou een voor- en een nadeel hebben. Het voordeel zou zijn dat het budget voor cultuur grondig zou stijgen, minstens eenmalig. Het nadeel zou zijn dat sommigen ervan uitgaan dat ze kunnen worden vervreemd, want indien de werken louter vanuit een financieel oogpunt worden bekeken, kan er ook handel mee worden gedreven. Daarvan ben ik geen voorstander.

In het voorstel van minister Van Mechelen zou het kunstwerk als dusdanig als betalingsinstrument worden aanvaard, maar zou er geen boekhoudkundige toename van het kapitaal of van de bezittingen zijn. Het betreft dus louter de waarde als kunstvoorwerp. In de begroting zou er geen stijging van de middelen zijn, er zou geen financieel inkomen verworven zijn.

Dit kan worden vergeleken met de situatie waarin de Vlaamse overheid in het kader van het Stabiliteitspact haar deel van de begrotingsoverschotten zou realiseren, zonder dat ze vanzelfsprekend de middelen die ze als begrotingsoverschot realiseert, moet overdragen aan de federale overheid. Ze moet die middelen ook niet betalen, maar heeft ze wel in bezit. Het overschot van deze federale staat wordt gemaakt door de verschillende institutionele entiteiten – dat zou althans zo moeten zijn. Door het louter in bezit hebben van de financiële middelen wordt het deel van het Stabiliteitspact gerealiseerd.

Indien de kunstwerken niet in geld worden uitgedrukt en er een deal wordt gesloten dat niet met geld moet worden betaald, maar dat de kunstwerken worden aanvaard, en er wordt gevraagd dat het aandeel van de winst wordt aangerekend, het fictief deel van het overschot wordt aangerekend, dan wordt niet betaald aan de federale overheid voor het realiseren van het begrotingsoverschot van de federatie, maar wordt wel een gelijkaardige operatie gerealiseerd. Dat is gebeurd omdat het fictief verminderen van het aandeel in het overschot gelijkgesteld wordt met het niet krijgen van de financiële middelen – die wel meetellen bij het realiseren van het financiële overschot. De morele waarde blijft dus dezelfde, het gaat om een boekhoudkundige operatie.

Het compromisvoorstel aan de federale minister van Financiën is dus dat Vlaanderen de betaling van de successierechten niet in cash, zoals iedere Vlaming normaal verplicht is, maar wegens het uitzonderlijke belang van de collectie, in natura aanvaardt. We vragen geen financiële middelen die we bijvoorbeeld zouden kunnen gebruiken voor schuldafbouw, maar we vragen dat de inspanning van 7,5 miljoen euro – over dit bedrag gaat

het – die we leveren, wordt verrekend in onze begrotingsnorm.

De federale minister is niet concreet ingegaan op dit voorstel. Vlaanderen is en blijft bereid om over deze aangelegenheid te onderhandelen. Vlaanderen zal zich in dit dossier echter geen dictaat laten opleggen door de federale regering. Vlaanderen is bereid om een concrete oplossing in het dossier te vinden, zonder de wijziging bij programmadecreet en bij gewone wet van een aspect dat eigenlijk bij bijzondere wet moet worden geregeld, onrechtstreeks te willen aanvaarden. U moet begrijpen dat we dat niet kunnen doen, ook al zou ik voor dit concrete geval graag een oplossing vanuit cultureel oogpunt of vanuit het oogpunt van de kunsten willen vinden. Dit aanvaarden zou echter een te ernstig precedent vormen.

Ik moet u het antwoord op de tweede vraag schuldig blijven. Ik zal deze informatie moeten opvragen bij de federale overheid. Uit het antwoord dat minister Reynders gaf in de Kamercommissie voor Financiën op 13 december 2005 op een vraag van de heer Stijn Bex, leid ik af dat er sinds 2000 vijf dossiers in behandeling zijn geweest, inclusief het dossier-Janssen. Ik weet verder niet over welke concrete dossiers het gaat.

Voor uw derde vraag, of de Vlaamse overheid geldelijke compensatie kreeg voor de successierechten die met kunstwerken zijn betaald, moet ik u doorverwijzen naar minister Van Mechelen. Het dossier-Janssen is blijkbaar het eerste dossier waarbij er zich bij de federale overheid een probleem van geldelijke compensatie stelde. Vermoedelijk ging het bij de andere dossiers over kleinere bedragen die minder opvielen bij de geïnde sommen voor successierechten. Ik vermoed ook dat een deel van die vijf dossiers dateert van voor de Sint-Michielsakkoorden.

Uit het voorgaande kunt u opmaken dat ik uw vierde en vijfde vraag over de toepassing van de nieuwe regeling niet kan beantwoorden omdat er, zolang de procedure bij het Arbitragehof loopt, voor Vlaanderen geen nieuwe regeling bestaat.

En ook uw zesde vraag, of er bij aanvaarding van kunstwerken ter betaling van successierechten rekening wordt gehouden met hun relevantie voor de kunstgeschiedenis van Vlaanderen en de Collectie Vlaanderen in het bijzonder, kan slechts hypothetisch beantwoord worden. Uw opmerkingen zijn echter wel relevant. Bij de huidige, en dus oude, procedure bepaalt een commissie, evenwichtig samengesteld met experts uit de verschillende gewesten, of het om uitzonderlijke stukken gaat. Het mag duidelijk zijn dat niet alles zomaar aanvaard wordt. De bestemming van deze kunstwerken is – voor zover ik weet – een federale instelling.

Als minister van Cultuur besef ik echter maar al te

goed dat een goede regeling voor Vlaanderen een opportuniteit creëert, maar dan moeten we zelf wel echt kunnen meebepalen wat er wordt aanvaard en met welke bestemming. In Vlaanderen bevinden zich tal van topstukken in privé-verzamelingen. Een mogelijk proactief handelen ten aanzien van eigenaars en familieleden, en een goede regeling voor successierechten zouden effectief kunnen bijdragen tot een belangrijke verrijking van ons erfgoed en ons patrimonium.

Om deze problematiek in kaart te brengen, heeft mijn administratie, meer bepaald het Agentschap Kunsten en Erfgoed, een studieopdracht uitgeschreven. Deze studie wordt momenteel door de Universiteit Hasselt, meer bepaald door professor Draye en de heer Nulens, uitgevoerd. In de studie worden de 'mogelijkheden en opportuniteiten van de Vlaamse bevoegdheid op het vlak van successierechten voor de collectieopbouw van de Vlaamse musea en erfgoedinstellingen en voor de collectie van de Vlaamse Gemeenschap' onderzocht. De studie zal in september 2006 worden afgerond. In de studie worden de verschillende internationale regelingen op het vlak van de gehele of gedeeltelijke vrijstelling van successierechten en op het vlak van de betaling van successierechten met cultuurgoederen vergeleken.

De studie moet onder meer leiden tot een uitgewerkt en gemotiveerd voorstel dat ik, samen met minister Van Mechelen, aan de Vlaamse Regering zal voorleggen. Op die manier willen we een nieuwe regeling voor de betaling met cultuurgoederen voor België of voor Vlaanderen tot stand brengen. Het gaat hier uiteraard in het bijzonder om kunstwerken. Eens het Arbitragehof zich over het door de Vlaamse Regering ingediende vernietigingsverzoek heeft uitgesproken, kan de Vlaamse Regering dit voorstel als een onderhandelingsvoorstel ten aanzien van de federale overheid gebruiken.

Indien het Arbitragehof zou besluiten dat deze aangelegenheid in een bijzondere wet moet worden geregeld, zullen we ons hier niet tegen verzetten. We zullen dan actief voor een dergelijke bijzondere wet pleiten. Indien een kunstwerk eigendom van de Vlaamse Gemeenschap wordt, kan de Vlaamse Gemeenschap zelf bepalen wat er met dit kunstwerk moet gebeuren. Het lijkt me niet logisch dat een federale of een andere werkgroep in dat geval nog voor de bewaring zou instaan. Het is maar de vraag hoe lang de federale cultuurinstellingen nog zullen bestaan.

Mijnheer de voorzitter, ik heb geprobeerd op de terecht bezorgdheden van de vraagsteller in te gaan. Er is echter een verschil tussen die bezorgdheden en de institutionele discussie tussen de Vlaamse en de federale overheid.

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Als ik het goed begrijp, is

er eigenlijk nog geen oplossing. De minister valt terug op juridische discussies en moet de onwettelijkheid van de regeling bij het Arbitragehof aanvechten. Tegelijkertijd worden begrotingstechnische argumenten gebruikt. Blijkbaar is het voorliggende voorstel vanuit die optiek ook niet aanvaardbaar.

Ik heb mijn vragen specifiek tot de minister van Cultuur gericht. We kennen de andere elementen in het dossier. Ik vind dat de minister vanuit een culturele visie druk moet uitoefenen. Hij moet dergelijke verzamelingen kunnen opvangen en voor de nodige nazorg kunnen zorgen. Het gaat hier hoe dan ook om eigendommen.

We zouden kunnen zeggen dat het hier om een klassieke Belgische surrealistische toestand gaat. Aangezien het om kunst gaat, zouden we de vergelijking met Magritte kunnen maken. Het is alleszins surrealisme. Wie kan dit uitleggen? Ik kan tijdens een gezellig souper met vrienden niet eens uitleggen waarom dit niet in orde raakt. Ik kan niet uitleggen wat het probleem in verband met het coöperatief federalisme is. Dit valt niet uit te leggen. Nu de minister een vakkundige uitleg over de begroting heeft gegeven, begrijp ik het al beter. Het is echter surrealistisch dat dergelijke dossiers niet opgelost raken. Het is een schande dat we hier niet toe in staat zijn. Het coöperatief federalisme functioneert niet. De samenwerking verloopt niet goed. We moeten verdere stappen zetten.

Merkwaardig genoeg biedt de wet van 11 juli 2005 ons een oplossing. Deze wet is in feite zeer logisch. We moeten deze wet verdedigen. Omwille van juridische argumenten, waarbij het verschil tussen een gewone wet en een bijzondere wet wordt gemaakt, moeten we nu toch proberen deze wet onderuit te halen. We hebben hiervoor zelfs procedures opgestart. De minister heeft daarnet zelf naar het verzoekschrift verwezen. Ondanks het feit dat hij de wet aanvecht, zou hij al kunnen proberen een regeling te treffen. In feite zijn we het eens met de grond van de wet. Een nieuwe wet zou voor de nodige correcties kunnen zorgen. Niemand betwist het fundamentele principe. Deze fiscaliteit is in 1993 aan de gewesten en de gemeenschappen overgedragen. Dit betekent dat de kunstwerken ook naar de gewesten en de gemeenschappen moeten komen. Zelfs nu de procedure nog loopt, moet het mogelijk zijn een politieke oplossing voor dit probleem te vinden. De procedure bij het Arbitragehof is een technisch argument. Ik vind het echter politiek niet aanvaardbaar dat we geen alternatieve oplossing vinden. Iedereen is het eens over de kern van de zaak. Het gaat hier om een transfer naar de gewesten en de gemeenschappen. Niemand beschikt over argumenten om dit tegen te houden.

Ik vind dat het mogelijk zou moeten zijn de juridische

discussie te overrulen. Dit doet geen afbreuk aan het argument betreffende de bijzondere wetgeving. We moeten gewoon andere methodes gebruiken. De minister heeft het probleem met het Stabiliteitspact voorbeeldig trachten uit te leggen. Ik probeer zijn uitleg te begrijpen. Ik zie evenwel geen verschil. Vroeger kreeg de federale overheid de kunstwerken. De federale overheid verloor hierbij geld, want ze moest de derving in cash aan de gewesten en de gemeenschappen uitbetalen. Nu zou de Vlaamse overheid in plaats van cash kunstwerken moeten ontvangen. De Vlaamse overheid zou dan in principe geen centen mogen ontvangen. De vroegere regeling is gewoon omgedraaid. De regio's krijgen het patrimonium, maar ontvangen geen cash. In de context van een balans lijkt dit me tweemaal hetzelfde. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

Ik heb het over de totale balans en over het Stabiliteitspact. Ik heb het niet over de balans van een enkele overheid. In het totaal van de boekhoudkundige systemen komen beide regelingen op hetzelfde neer.

Minister Bert Anciaux: Indien de verhoudingen normaal en gezond zouden zijn en indien iedereen zijn verantwoordelijkheid zou opnemen, zou dat allemaal logisch zijn. Nu wordt de stabiliteit slechts door één partner in stand gehouden. Dit is natuurlijk een andere situatie.

De heer Stefaan De Clerck: De juridische en begrotingstechnische argumenten worden steeds herhaald. Het culturele aspect heeft geen greep op de zaak. Het moet mogelijk zijn het juridische probleem en het probleem met het Stabiliteitspact op te lossen. Vanuit culturele invalshoek vind ik het droevig dat dit dossier niet afgehandeld raakt.

Voor mij gaat het hier om een symbooldossier. Indien we dit niet kunnen oplossen, kunnen we helemaal niets oplossen. Dit is niet aanvaardbaar. Ik vind dat we moeten ageren. We moeten ervoor zorgen dat alles op zijn pootjes terechtkomt.

We zullen op de resultaten van de studie van professor Draye wachten. Ik hoop dat de minister mijn bezorgdheid deelt en probeert om een oplossing te vinden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
